

PROGRAMSKI SEGMENT – PROIZVODNJA (U UŽEM SMISLU)

Ovaj dokument definiše funkcionalni sadržaj programskog segmenata kao i njegove skraćenice koje se koriste u ponudama, ugovorima o ustupanju prava na korišćenje Infosys poslovnog softvera, saradnji i održavanju istog. Infosys poslovni softver se kraće naziva "Infosys program" ili kratko IP. IP je podeljen u programske segmente. Naziv programskog segmenta je dat u formi <skraćenica programskog segmenta>-<pun naziv programskog segmenta >.

Opšte napomene:

- Neke skraćenice počinju sa slovom "V" a neke ne. Slovo "V" se može ignorisati i izostaviti u ugovorima, računima i svim drugim aktima koja definišu saradnju.
- Programski segmenti koji u svojoj oznaci sadrže reč PAKET se sastoje iz više drugih programskih segmenata koji su navedeni svojim obroznakama. U ponudi je to navedeno tekstem "Paket čini: ...".
- Neki od navedenih programskih segmenata u ovoj ponudi ne mogu samostalno funkcionisati bez drugih potrebnih programskih segmenata. U cenovniku, na našem sajtu www.infosys.rs, je zvezdicama označeno o kojim se segmentima radi.
- Napomena - nelicenciran softver – koja stoji uz naziv programskog segmenta u cenovniku, ponudama i ugovorima ima za cilj da obavesti korisnika da navedeni Infosys programski segment nema licencu koju propisuje Zakon i da odgovornost za korišćenje tih programa pada na teret korisnika programa. U vezi s'tim obratite pažnju na član 16. dokumenta "Opšti uslovi ustupanja prava na korišćenje Infosys poslovnog softvera".
- Forme štampanih dokumenata i izveštaja su standardni i time su nepromenjivi na zahtev korisnika. Mogu se menjati usled zakonskih promena, standarda i slično. To se odnosi i na formu štampane fakture-računa. Ukoliko korisnik želi specifičnu formu štampe moguće je napraviti novu programsku opciju, ali ne i obaveza Infosys-a, za tu štampu koja ima tretman specifičnog softvera-programa. Specifičan softver se posebno dogovara-ugovara-izrađuje i naplaćuje. Na specifičan softver Infosys ne daje nikakve garancije funkcionalnosti jer takav softver može doći u sukob sa zakonskim izmenama i/ili sa novijim verzijama Infosys programa.
- Forme obrazaca-maski za unos i ažuriranje podataka su standardni i time su nepromenjivi na zahtev korisnika.
- Poželjno je da korisnik Infosys programa pregleda svu funkcionalnost opisanu u ovom dokumentu, samostalno ili uz pomoć Infosys predstavnika, i to pre odluke o početku saradnje sa Infosys-om kako bi se i praktično uverio da mu ista odgovara.

PRO – PROIZVODNJA U UŽEM SMISLU

Programski segment „Proizvodnja – u užem smislu“ je računovodstveno orijentisan program za proizvodnju, što znači da ne obuhvata inženjerski aspekt, tehnologiju, terminiranje, razne vrste optimizacija, logistiku, komercijalnu cenu koštanja, ... Program se bazira na dve vrste radnih naloga i normativu materijala kao i na vezi sa računovodstvom i pogonskim obračunom klase 9. Normativ predstavlja sastavnicu gotovog proizvoda, ali samo za materijal (ne i rad, operacije, ...). Trebovanja i ulaz gotovih proizvoda se mogu automatski generisati iz radnog naloga i dalje knjižiti u finansijsko i pogonsko (klasa 9). Način kontiranja zavisi od vrsta promena koje se unapred definišu. Programske opcije su:

1. Normativi gotovih proizvoda

Definiše se veza između gotovog proizvoda i materijala od kojih se on sastoji – sastava materijala. Ta veza se izražava samo u količini svakog materijala koji ulazi u jediničnu količinu gotovog proizvoda. Ukoliko se materijali nalaze u više magacina i tačno se zna u kojima, u normativu se može navesti i magacin iz kog se treba materijal. Postoji mogućnost varijanti normativa i nivoa normativa. Normativ ne obuhvata rad i operacije.

2. Radni nalog za proizvodnju

a. Radni nalog normativ - RNN

Radni nalog normativ (RNN) je dokument koji sadrži planiranu i ostvarenu količinu jednog ili više gotovih proizvoda. Moguće je automatski generisati dokument trebovanja iz odgovarajućeg magacina, što se vrši na osnovu unetih proizvoda sa RNN i unapred unetih normativa materijala za iste. Moguće je automatski kreirati robni dokument ulaza gotovih proizvoda (ili poluproizvoda) u odgovarajući magacin. Po jednom RNN može se generisati više dokumenata trebovanja i više robnih dokumenata ulaza gotovih proizvoda. Svako trebovanje i svaki ulaz gotovih proizvoda ima svoje datume dokumenata što predstavlja datum promene u robno-materijalnom knjigovodstvu. Metod obračuna I rasporeda utroška materijala na gotove proizvode iz radnog naloga može se vršiti na sledeća 3 načina :

P- troškovi se raspoređuju prema odnosu planskih cena gotovih proizvoda iz sifarnika artikla koji ucestvuju u RNN.

N- troškovi se raspoređuju prema odnosu ukupne vrednosti materijala po normativu gotovih proizvoda koji ucestvuju u RNN.

S - troškovi se raspoređuju po stvarnim trebovanjima za gotove proizvoda koji ucestvuju u RNN. Neraspoređen utošak se deli prema vrednosti povezanog utroška materijala .

b. Radni nalog prerade - RNP

Radni nalog prerade (RNP) se po strukturi sastoji od svoje leve i desne strane i ima samo jedan datum, to jest datum dokumenta pod kojim se knjiže promene. Izuzetno može se knjižiti na dva datuma., cela leva strana po jednom datumu, a cela desna pod drugim (kasnijim) datumom. Leva strana sadrži supstancu od koje se počinje prerada odnosno koja se prerađuje. Desna strana sadrži supstancu koja se dobija od leve strane. Leva strana se uvek knjiži kao izlaz iz nekog magacina (ili odeljenja-faze prerade). Desna strana se uvek knjiži kao ulaz u neki magacin (gotovi proizvodi ili odeljenje prerade u sledećoj fazi). Obračun cena desne strane RNP-a se radi preko jedne od tri moguće vrste pondera: ponder po planskim cenama, ponder po normiranim troškovima ili ponder po stvarnim troškovima. Ukoliko na desnoj strani RNP postoji više proizvoda (ili poluproizvoda, nosilaca) onda se leva strana to jest troškovi materijala mogu direktno vezati za njih samo metodom stvarnog troška, a u ostala dva metoda u postupku obračuna cene koštanja može se jedino primeniti princip rasporeda indirektnih troškova (po ponderima). Ukoliko se neki artikli prebacuju iz magacina u magacin (iz odeljenja u odeljenje) bez ikakve promene karaktera supstance onda se to može uraditi i na klasičan način međumagacinskim prenosom ili međumagacinskom otpremnicom [ROBNO/Otpremnice .. iz objekta u objekat].

3. Programski modul „Pogonsko knjigovodstvo u užem smislu“

Programski modul „Pogonsko knjigovodstvo u užem smislu“ predstavlja evidentiranje, knjiženje i praćenje promena na kontima klase 9 (pogonsko knjigovodstvo) u okviru segmenta „finansijsko knjigovodstvo“. Izveštaji ovog segmenta su isti kao izveštaji segmenta „finansijsko knjigovodstvo“. Programske opcije su:

- Definicija rasporeda troškova (definiše konta klase 9 na osnovu konta klase troškova sa iznosom ili procentom vrednosti)
- Kontrola rasporeda troškova (kontrola ravnoteže: konta troška u knjigovodstvu – konta klase 9 u pogonskom)
- Knjiženje (obrada) rasporeda troškova (automatsko formiranje fin. naloga klase 9 na osnovu fin. naloga u kojima su proknjiženi troškovi, a na osnovu definicije rasporeda troškova)

Pogonski obračun na klasi 9 je delimično zastupljen, to jest u onoj meri gde se mogu automatizovati knjiženja dokumenata koja nastaju u proizvodnji kao na primer: trebovanje i ulaz gotovih proizvoda, ali i prenos troškova (51-55) na klasu 9 po unapred zadatoj šemi. Deo pogonskog obračuna na klasi 9 korisnik sprovodi samostalno direktnim knjiženjem, a ne programskim automatizmom.

4. Obračun proizvodne cene koštanja gotovih proizvoda

Obračun proizvodne cene koštanja se vrši na bazi odnosa ukupnih troškova (direktnih i indirektnih) prema proizvedenim gotovim proizvodima. Direktni troškovi su oni koji su direktno povezani sa nosiocima troškova (proizvodima), a indirektni su oni koji nisu direktno povezani. Indirektni troškovi se dele na maksimalno četiri vrste/grupe troškova (najčešće: amortizacija, plate, energija, ostalo). Ukoliko su troškovi materijala direktno vezani za nosioce onda se oni direktno i obračunavaju u cenu koštanja, a ukoliko nisu onda se i oni obračunavaju kao i opšti indirektni troškovi. Indirektni troškovi se obračunavaju preko pondera (koeficijenti srazmere učešća troškova na jedinicu proizvoda) na sledeće načine tako što ponder može biti: - planska cena ili neka druga namenski određena

cena ili bilo koji broj koji korisniku predstavlja potrebnu srazmeru, u šifarniku artikala (proizvoda), - cena koštanja zasnovana na bazi samo direktnih troškova, - cena koštanja zasnovana na normiranim količinama (normativi) direktnih materijala pomnožena sa prosečnim cenama iz materijalnog knjigovodstva. Obračun cene koštanja u ovom programskom segmentu se ne vrši po mestima troškova, izuzev ako se organizacija ne postavi tako da jedan objekat predstavlja jedno mesto troška a potrebna knjiženja troškova se usmere po objektima. Obračun cene koštanja se vrši po objektima, pojedinačno. Ako firma ima više objekata onda se indirektni troškovi moraju razvrstati po objektima. U slučajevima višefazne proizvodnje program ne vrši obračun učinaka po svakoj fazi.

Napomena: Programski segmenti označeni sa dve zvezdice (**) se ne mogu samostalno koristiti već isključivo u sklopu programskog paketa koji sadrži neophodne druge segmente (u konsultaciji sa Infosys-om možete saznati o kojim se drugim programskim segmentima radi), a najčešće su to FIN i ROB.